

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7

Wymagania na ocenę dopuszczającą	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu, rodzaj narracji/liryki, czas akcji utworu • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna, fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, apostrofa, archaizm, uosobienie, rym gramatyczny, pieśń</i> • wymienić cechy mitu i przypowieści • wskazać środki stylistyczne w utworze • wskazać narratora/podmiot liryczny i adresata utworu • wskazać archaizmy w utworach • opisać obraz • nazwać barwy użyte przez artystę • wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu • wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu • wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić etapy pisania streszczenia • przedstawić zasady cytowania tekstu • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego • wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki • wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach • przedstawić etapy przygotowywania przemówienia • wymienić środki retoryczne w przemówieniu • wymienić odmienne i nieodmienne części mowy • scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie • wymienić wyjątki od obowiązujących reguł ortograficznych • zdefiniować imiesłowy • omówić regułę tworzenia imiesłów • wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami • wymienić części zdania • wymienić rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń • wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie • wymienić typy zdań złożonych podrzędnie • zdefiniować imiesłowowy równoważnik zdania • wyjaśnić różnice między mową niezależną a mową zależną • wskazać wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy • zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo • zdefiniować pojęcia: <i>treść i zakres znaczeniowy wyrazu</i> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim, antonim, wyraz wieloznaczny, homonim</i> • wyjaśnić różnice między wyrazami wieloznacznymi a homonimami • zdefiniować wyraz złożony • przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych • przedstawić podział głosek • wymienić funkcje głoski <i>i</i> • przedstawić zasady akcentowania w języku polskim • przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne • wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej • wymienić przykłady słów o ograniczonym zasięgu • omówić zasady pisowni wyrazów z literami: <i>ó, u, rz, ż, ch, h</i> • wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i> • wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą • omówić zasady pisowni przedrostków: <i>z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i> • omówić zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki, -dztwo, -cki, -ctwo</i> • omówić zasady pisowni przyrostka <i>-stwo</i>
Wymagania na ocenę dostateczną	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować narratora tekstu • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu • podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • określić rodzaje rymów występujących w wierszu • wskazać środki stylistyczne w utworze • wskazać archaizmy w podanych zdaniach • określić charakter fraszek • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach • przedstawić skojarzenia związane z obrazem • wyrazić swoją opinię na temat obrazu • sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej • uporządkować wskazaną wypowiedź • odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście • zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu • uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi • podać przykłady użycia środków retorycznych • dokonać analizy podanego przemówienia • zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybrać spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy • nazwać części mowy występujące w tekście • określić formy odmiennych części mowy • uzupełnić tekst właściwymi przyimkami • wskazać imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe w podanym tekście • wskazać główne części zdania i je nazwać • wskazać zdania bezpodmiotowe • wskazać w zdaniach określenia i je nazwać • rozpoznać rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • odróżnić zdanie od równoważnika zdania • rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń • wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie • rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie • stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie • wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe • wskazać zdanie nadrzędne • uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania • poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania • wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną • utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych • wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych • zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki • wymienić funkcje formantów • uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo • wskazać wśród podanych przykładów wyrazy złożone • utworzyć wyrazy złożone z podanych wyrazów • uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i> • uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych • uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami wyrazów • wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów • podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści • uporządkować wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym • zastąpić podane wyrazy ich synonimami • podać antonimy do podanych wyrazów • wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów • podzielić słowa na głoski i sylaby • podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych • wskazać upodobnienia fonetyczne • wskazać różnice między mową a pismem, odwołując się do przykładów • podać przykłady sloganów reklamowych • przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu • wytłumaczyć, czym są profesjonalizmy
Wymagania na ocenę dobrą	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy gatunkowe w utworze • omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • omówić relacje między bohaterami • wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w utworze • określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję • wskazać elementy humoru we fraszkach • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze • określić rodzaje podanych archaizmów • określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym • zinterpretować znaczenie barw na obrazie • poprawić wskazane wypracowanie • sformułować wstęp do wypracowania • wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami • wskazać różne typy argumentów w podanym tekście • sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę • poprawić błędy w podanym streszczeniu • stworzyć tekst zawierający cytaty • sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji • porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność • dokonać analizy niewerbalnych środków komunikacji • przekształcić formy czasowników • użyć czasowników we właściwych formach • przeredagować zdania, używając właściwych zaimków • wskazać imiesłowy w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami • utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> • wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach • przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie • stworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie • sformułować pytania do zdań podrzędnych • określić typy zdań podrzędnych

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach • wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania • przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog na mowę zależną • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów • poprawnie wymówić i odmienić podane wyrazy złożone • przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone • skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym • wskazać funkcje głoski <i>i</i> na podanych przykładach • zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia • wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów • wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów • wyjaśnić zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych • utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości • uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami • wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach • wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu kłopotliwych liter • dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach • dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i manipulacyjnych zastosowanych w podanych reklamach • poprawić błędy w podanym tekście • skorzystać ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów • odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych • wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu • rozpoznawać w tekście słowa o ograniczonym zasięgu, w tym profesjonalizmy
Wymagania na ocenę bardzo dobrą	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ narracji na odbiór utworu • omówić sposób obrazowania w utworach • sformułować główną myśl utworu • zinterpretować funkcję uosobienia w tekście • wyjaśnić przesłanie wiersza • omówić renesansowy charakter fraszek • wskazać cechy wspólne poznanych trenów • zinterpretować tytuł obrazu • stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie • stworzyć tekst z archaizmami • napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg • postawić tezę interpretacyjną • stworzyć wypowiedź argumentacyjną • zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej • stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego • stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł • napisać rozprawkę • przygotować przemówienie • wygłosić przemówienie • dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej

	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym • sformułować slogany reklamowe • przekształcić formy czasowników w imiesłowy • utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe • ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania • utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie • tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów • przedstawić relację zdań na wykresie • przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowne równoważniki zdania • wskazać oboczności w wyrazach • utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych • utworzyć rodzinę wyrazów • utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych • dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym • podać różne znaczenia wskazanych wyrazów • odpowiednio akcentować wyrazy • użyć w zdaniach właściwych spójników • zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy, w tym imiesłowy, z <i>nie</i> • zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym tekście • przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni • stworzyć tekst z kłopotliwymi literami • stworzyć tekst z wyrazami złożonymi • stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q, ę, om, em, on, en</i> • wytłumaczyć różnice między mową a pismem, odwołując się do przykładów
Wymagania na ocenę celującą	<p>Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać konteksty utworów i nawiązania do nich • omówić cechy wspólne poznanych fraszek • podjąć dyskusję na temat aktualności poznanej fraszki • odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej • omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego • omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury • porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi • samodzielnie sformułować temat rozprawki • zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł • podjąć dyskusję na temat funkcji <i>fake newsów</i>